

AB KLAIPĖDOS NAFTA

KN VEIKLA IR REIŠMĖ REGIONE

2022 m. gegužė
Klaipėda

DARIUS ŠILENSKIS

GENERALINIS DIREKTORIUS

MINDAUGAS NAVIKAS

KOMERCIJOS DIREKTORIUS

**JURGITA ŠILINSKAITĖ-
VENSLOVIENĖ**

SGD KOMERCIJOS SKYRIAUS VADOVĖ

AGNĖ GUTAUSKIENĖ

SGD PROJEKTŲ VADOVĖ

Energetinis saugumas, kurį sukūrė SGD terminalas, išlieka valstybės prioritetu

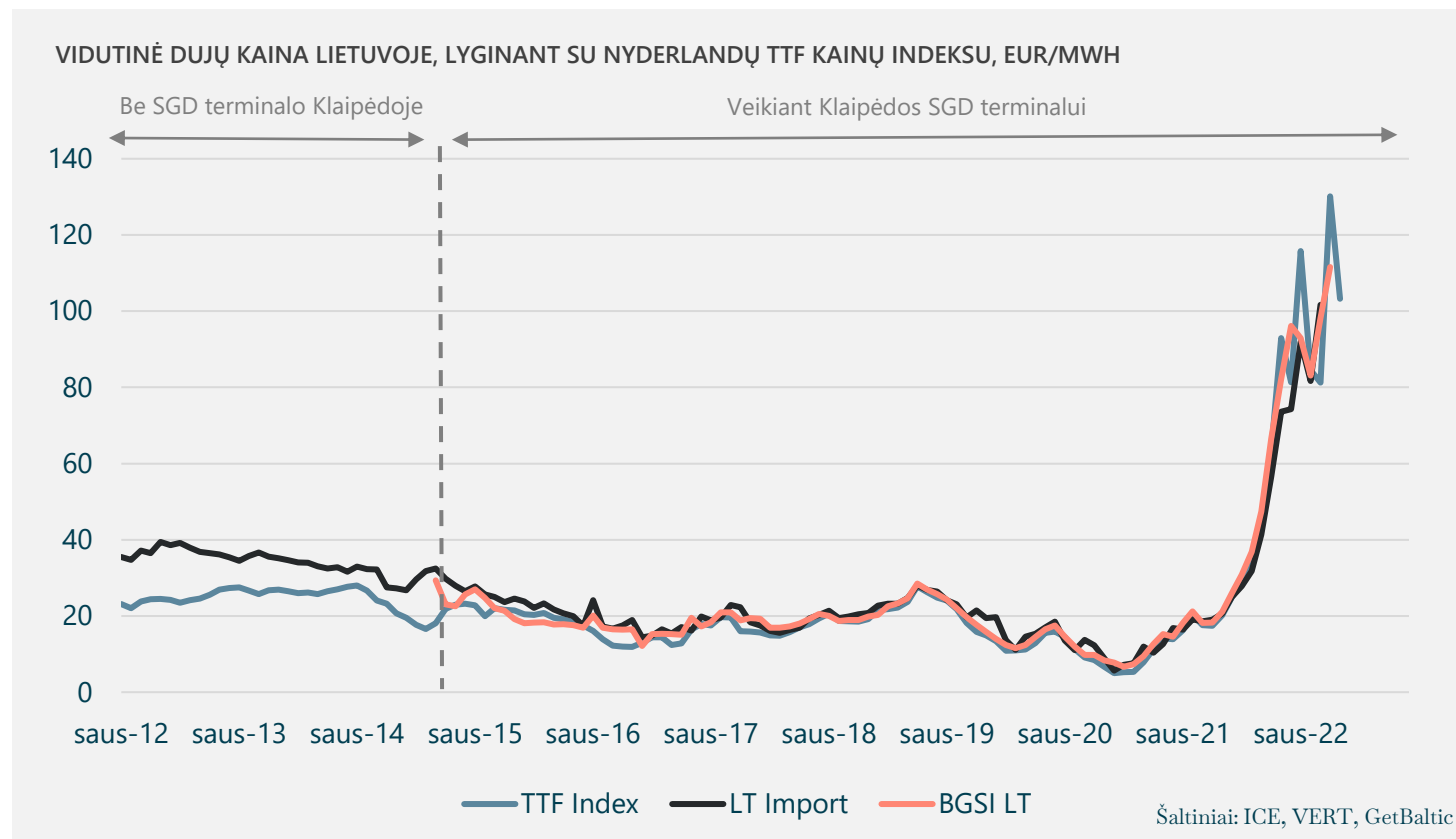
Su SGD terminalu Lietuva užsitikrino gamtinių dujų tiekimo saugumą, tapo nepriklausoma nuo monopolinio tiekėjo taikytos politinės dedamosios gamtinių dujų kainoje.

SGD terminalo įstatyme numatoma, kad SGD terminalo veikla vykdoma ne trumpiau kaip iki 2044 m. gruodžio 31 d., o Vyriausybė ir valstybės institucijos užtikrina, kad SGD terminalo operatorius (KN - AB „Klaipėdos nafta“) ne vėliau kaip iki 2024 m. gruodžio 31 d. nuosavybės teise ir pasirinkdamas ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą įsigyja plaukiojančią suskystintųjų gamtinių dujų saugyklą ir tampa jos valdytoju.

Klaipėdos SGD terminalo kuriama **nauda**

- **Valstybės energetinis saugumas ir savarankiškumas:** galimybė alternatyviais būdais patenkinti šalies dujų poreikį ir elektros gamybos nepriklausomybę.
- **Spaudimas dujų kainai:** prieiga prie pasaulinės dujų rinkos mažina ir rusiškų dujų kainą.
- **Regioninė reikšmė:** tiekėjų, kainodaros, kontraktų diversifikavimas *de facto* visame Baltijos regione
- **Kuriama vertės grandinė:** SGD vartojimas transporte, laivyboje, dujos energijos gamyboje, „know-how“ eksportas.
- **Tvarumas:** ES gamtines dujas ir su jomis susijusią infrastruktūrą yra įvardijusi kaip vieną iš priemonių Europai pasiekti klimatui neutralų energijos vartojimą.
- **Susijusios pajamos:** „Independence“ ir į uostą atvykstantys dujovežiai KVJUD moka rinkliavas (2021 m. - 4,4 mln. Eur), pajamas už dujų transportavimą gauna ir „Amber Grid“.

Kokia **nauda** turint SGD terminalą?

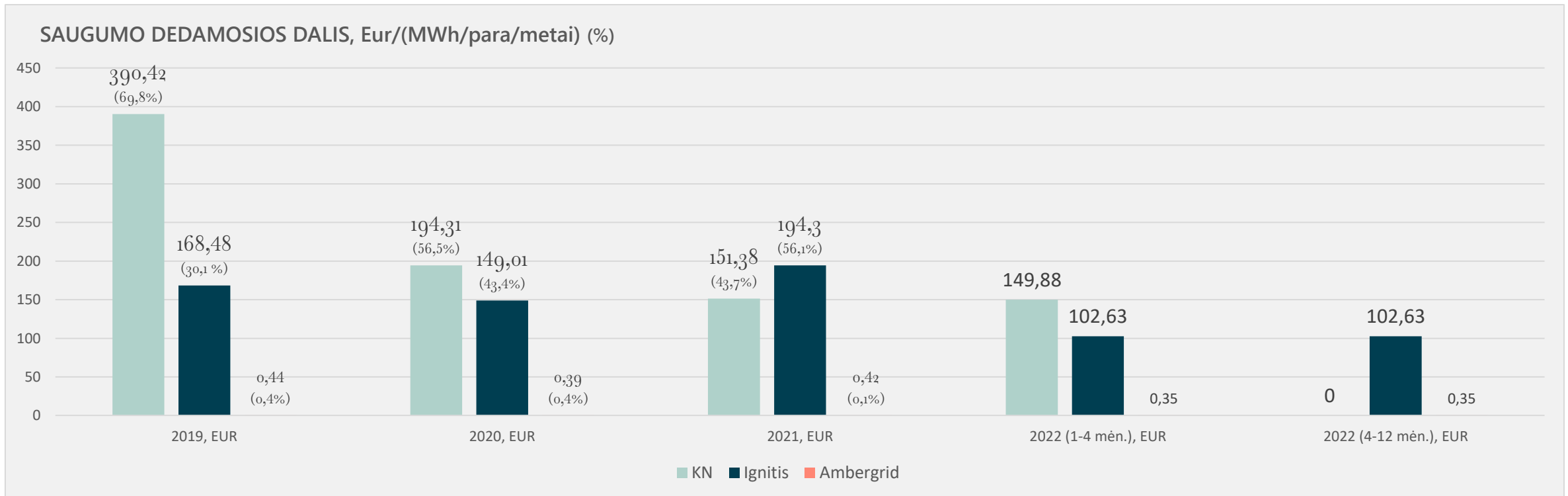
2014 m. (kai Lietuva dar neturėjo gamtinių dujų importo alternatyvos), **skirtumas tarp Lietuvos mokamos gamtinių dujų kainos ir Vakarų Europos kainų vidutiniškai siekė apie 8 Eur/MWh.**

Tai reiškia, kad pastačiusi SGD terminalą Lietuva, priklausomai nuo dujų kainos ir vartojamo dujų kiekio, kasmet sutaupo **apie 140-150 mln. eurų** (neįskaičiuojant terminalo išlaikymo kaštų).

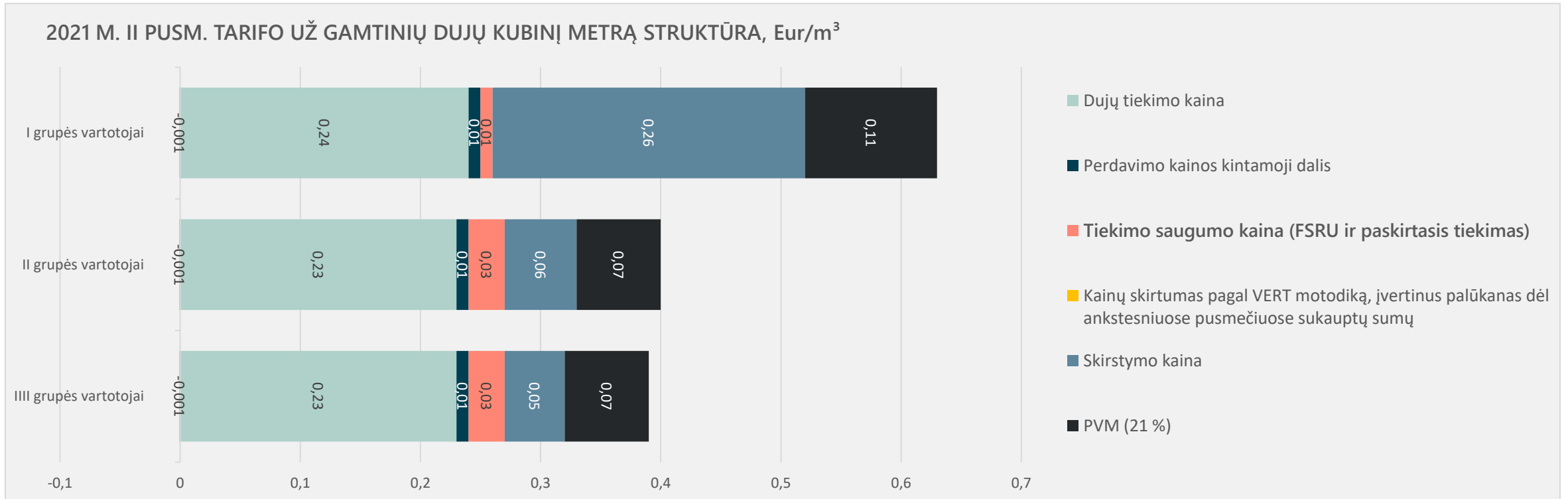
Kaip keitėsi saugumo dedamosios dydis

Vienas iš esminių tikslų įgyvendinant SGD terminalo ilgalaikės veiklos užtikrinimo projektą buvo saugumo dedamosios sumažinimas. Saugumo dedamąją, kurią moka gamtinių dujų vartotojai, sudaro kelios dalys: FSRU išlaikymas (KN dalis), SGD būtinas kiekis (paskirtojo tiekėjo dalis) ir administravimas („Amber Grid“ dalis). KN FSRU išlaikymo dalis saugumo dedamojoje nuosekliai mažėja jau kelis metus.

Kiek terminalo išlaikymas kainuoja **eiliniam gyventojui**

Vidutinėje dujų kainoje buitiniams vartotojams gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji skirta suskystintų gamtinių dujų terminalo operatoriaus (AB „Klaipėdos nafta“) ir paskirtojo tiekėjo patiriamams kaštams atlyginti sudaro apie 3 proc.

Energetinė sala

- Klaipėdos SGD terminalas yra vienintelė **gamtinių dujų tiekimo alternatyva Baltijos šalyse**, nes dujų tiekimas vamzdynais yra tik iš Rusijos.
- Rusija vamzdynu patiekiamoms dujoms į Kaliningradą turi savo alternatyvą – **2019 metais pastatyta Kaliningrado SGD terminalą**.
- **Tranzitu per Lietuvą** tiekiamos dujos į Kaliningradą **nebėra užtikrinantis veiksnys**, jog į regioną bus tiekiamos dujos.

● Vamzdynais tiekiamų dujų iš Rusijos įleidimo taškai

Regionui reikalingas dar bent vienas terminalas

- Klaipėdos SGD terminalo veikla yra reguliuojama ir vykdoma pagal Europos Sąjungoje įprastas taisykles, kurios užtikrina trečiųjų šalių prieigą prie terminalo pajėgumų.
- Dujų pirkėjai nėra diskriminuojami ir išdujinimo pajėgumus teikiami pagal vienodas taisykles. Išimtinai, rezervavimui prioriteta turi tik paskirtasis tiekėjas, kurio kroviniai yra būtini, kad terminalas išliktų šaltas.
- Klaipėdos SGD terminalas negali pilnai patenkinti viso regiono dujų paklausos, todėl visoms šalims išlieka rizika negauti išdujinimo pajėgumų.

REGIONO ŠALIŲ GAMTINIŲ DUJŲ SUVARTOJIMAS PER METUS (2021, BCM)

2,32

23,42

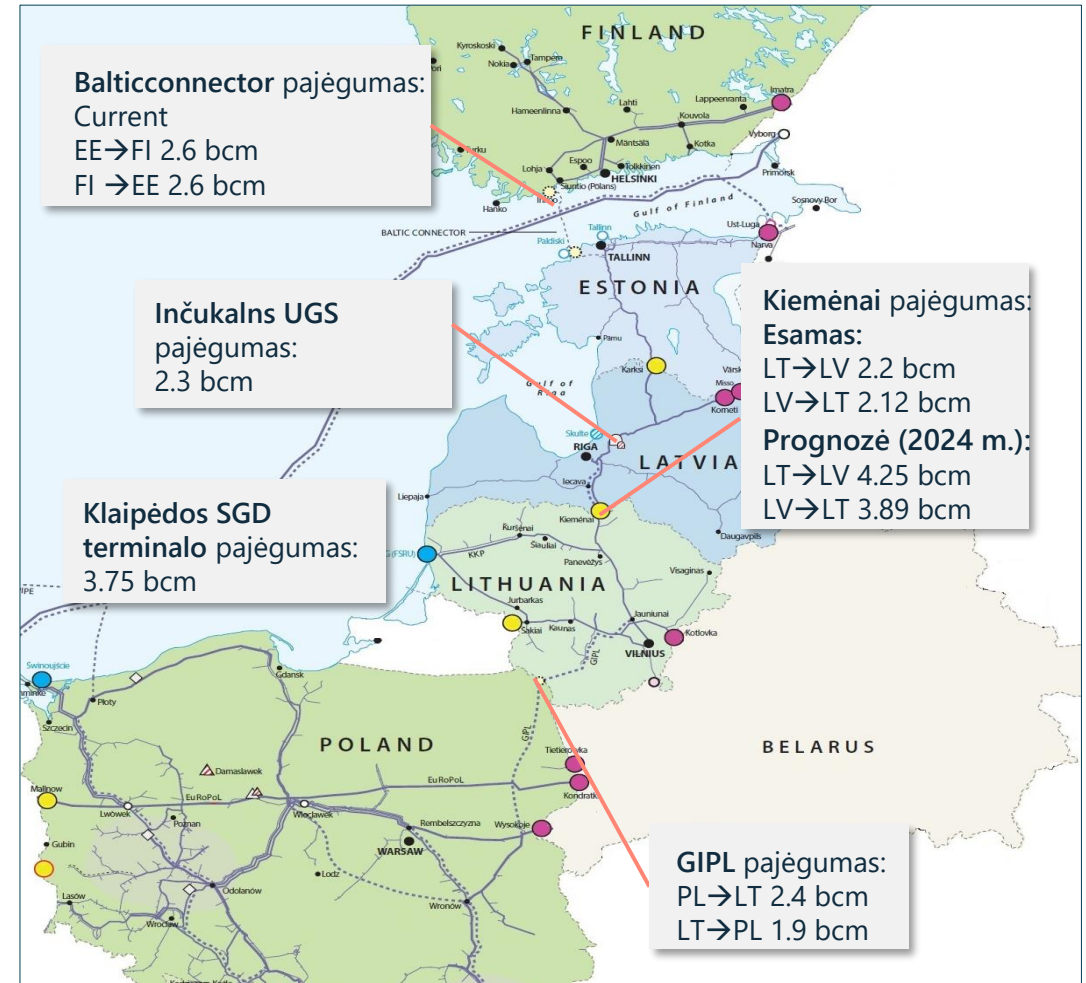
0,48

1,19

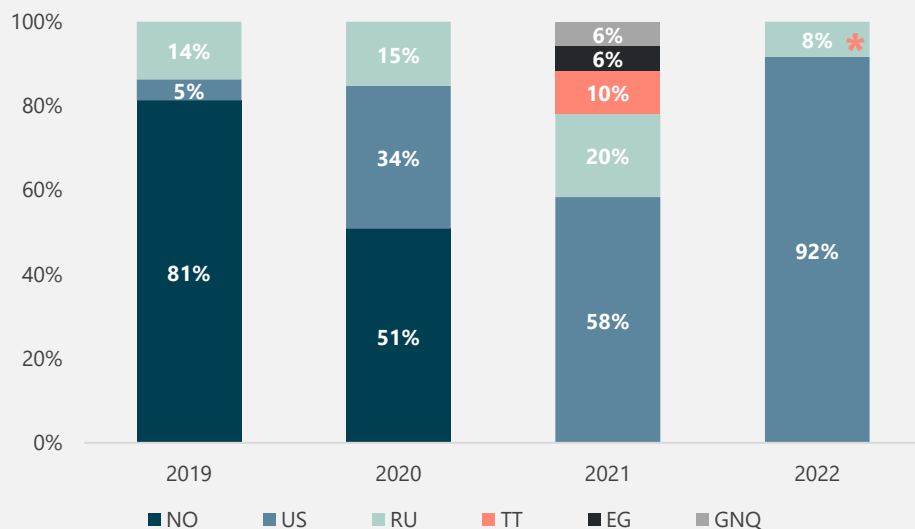
2,42

KLAIPĖDOS SGD TERMINALO VEIKLOS APŽVALGA

- Lietuvos SGD terminalas rinkos dalyviams suteikia **lankstumo**, nes gali priimti didelius ir mažus SGD dujovežius. Nuo terminalo veiklos pradžios **SGD kroviniai buvo atgabenti iš 7 skirtingų šalių** (NO, JAV, RU, NG, EGY, TT, GNQ).
- Daugiausia krovinių atgabenama iš NO ir JAV.
- Nuo 2022 m. kovo 16 d. Klaipėdos SGD terminale **rusiškos SGD nepriimamos** (draudžiamos) (*)

Į KLAIPĖDOS SGD TERMINALŲ TIEKIAMŲ DUJŲ ŠALTINIAI

SGD TERMINALŲ PANAUDOJIMAS	TECHNINIS IŠDUJINIMO PAJĖGUMAS, BCM	2018	2019	2020	2021	2022YTD
Zeebrugge, BE	16.6	17%	45%	29%	22%	54%
Swinoujscie, PL	5.0	50%	61%	67%	68%	65%
Sines, PT	6.1	59%	85%	81%	84%	91%
Revithoussa, GR	8.3	15%	34%	33%	25%	30%
Montoir-de-Bretagne, FR	10.3	33%	67%	68%	46%	97%
Dunkirk, FR	15.9	8%	39%	24%	27%	81%
Fos Tonkin, FR	2.9	44%	58%	49%	43%	50%
Fos Cavaou, FR	9.2	45%	50%	43%	53%	87%
Klaipėda, LT	3.8	20%	44%	49%	37%	49%
Gate, NL	14.1	18%	50%	46%	49%	88%
Panigaglia, IT	3.7	21%	59%	61%	26%	25%
Toscana, IT	5.1	20%	64%	57%	25%	62%
Sagunto, ES	8.6	1%	22%	18%	22%	51%
Mugardos, ES	3.5	28%	34%	51%	55%	52%
Huelva, ES	11.6	31%	38%	34%	30%	36%
Cartagena, ES	11.6	4%	13%	24%	21%	44%
Bilbao, ES	6.9	39%	74%	71%	56%	80%
Barcelona, ES	16.7	26%	30%	22%	15%	28%
Krk, CR	2.5	n/a	n/a	n/a	60%	80%
South Hook, UK	19.9	11%	43%	46%	n/a	n/a
Grain, UK	19.8	12%	27%	24%	25%	n/a
VIDUTINIS		25%	47%	45%	39%	61%

Pastabos:

- Skaičiavimai atlikti remiantis GIE ALSI duomenų bazės duomenimis;
- Trys terminalai yra plaukiojančio tipo ir turi FSRU (LT, IT (Toskana) ir CR);
- Išdujinimo pajėgumai grindžiami terminalų operatorių pateiktais kasdieniais išdujinimo pajėgumais; faktiniai (komerciniai) išdujinimo pajėgumai gali būti mažesni.

SGD TERMINALO ILGALAIKĒS VEIKLOS UŽTIKRINIMAS

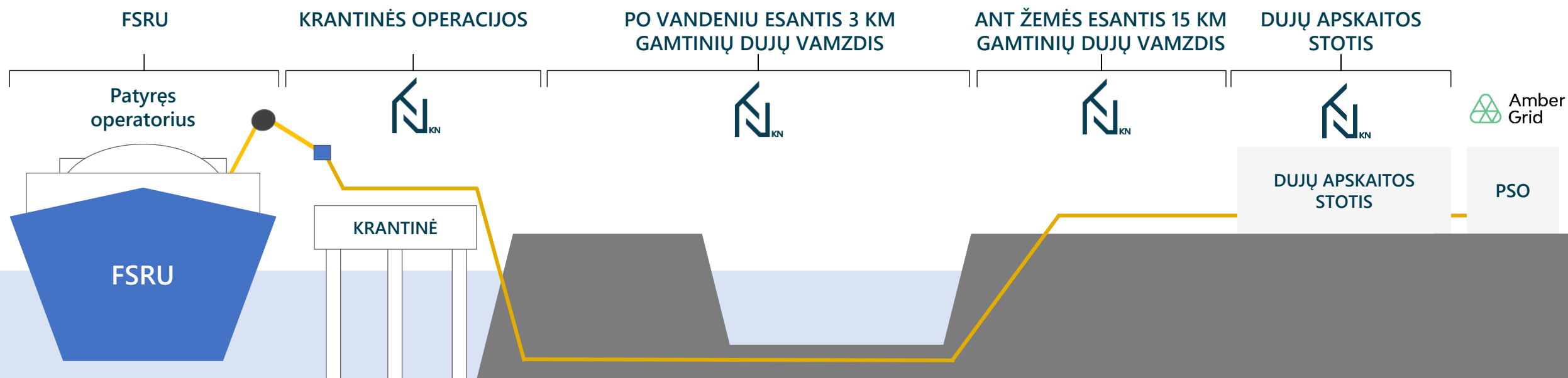

SGD TERMINALO ILGALAIKĖS VEIKLOS UŽTIKRINIMO PROJEKTO CHRONOLOGIJA

2018-05-11	Atlikta nepriklausoma „Pöyry Management Consulting“ kaštų naudos studija , kuri parodė, kad ekonomiškai naudingiausias sprendimas po 2024 m. – SGD laivo-saugyklos įsigijimas.
2018-12-18	Priimti SGD terminalo įstatymo pakeitimai , įtvirtinantys, kad: <ul style="list-style-type: none">• SGD terminalo veikla turi būti vykdoma ne trumpiau nei iki 2044-12-31• SGD terminalo operatorius ne vėliau nei iki 2024-12-06 nuosavybės teise įsigyja FSRU ir tampa valdytoju.
2019-12-19	Priimtas LR Seimo nutarimas dėl Valstybės garantijos suteikimo KN SGD laivui-saugyklai įsigyti.
2020-03-09	Pasirašyta sutartis su Šiaurės investicijų banku dėl paskolos SGD laivo-saugyklos įsigijimui iki 160 mln. eurų.
2021 3 ketv.	Įvykdytas tarptautinis viešasis konkursas įsigyti FSRU. Negalėdami konkuruoti su novatoriškais sprendimais rinkos dalyviai nepateikė pasiūlymų. „Independence“ pripažintas ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu .
2021-12	VERT pritarė investicijai FSRU iki 138,4 mln EUR. Nacionalinio saugumo.
2022-03	FSRU Independence įsigijimas suderintas su Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija.
2022-05	LR Vyriausybė pritarė sprendimui dėl FSRU registravimo Lietuvos jūrų laivų registre (LT vėliava).
iki 2023 3 ketv.	Pasiruošti FSRU O&M veiklos užtikrinimui: vykdyti rinkos apklausą, viešą konsultaciją prieš pirkimą ir organizuoti viešą konkursą
iki 2024-12	Pasirinkto FSRU nuosavybės perėmimas ir FSRU O&M veiklos užtikrinimas.

KLAIPĖDOS SGD TERMINALAS: ATSAKOMYBĖS

	LAIVO SAVININKAS	TECHNINIS OPERATORIUS	KOMERCINIS OPERATORIUS
FSRU NUOMOS LAIKOTARPIU (iki 2024 m. gruodžio)	 HÖEGH LNG	 HÖEGH LNG	
KN ĮSIGIJUS FSRU (po 2024 m. gruodžio)		PATYRĖS OPERATORIUS	

SVASRTYTOS ALTERNATYVOS DĖL FSRU ŠALIES VĒLIAVOS PO 2024

NACIONALINĖ VĒLIAVA (LIETUVOS)

PRIORITETINĖ VĒLIAVA

- Nėra reputacinės rizikos (Lietuvoje)
- Nauja patirtis LTSA
- Ribojantis reikalavimas dėl įgulos sudėties pagal pilietybę
- Laivybos įmonė (laivo operatorius) turi būti registruota LT
- Aukštesnės FSRU veiklos sąnaudos dėl įgulai taikomos LT darbo teisės ir dėl to tenkančių mokesčių

Dideli visuomenės lūkesčiai, išlieka vėliavos reguliavimo neapibrėžtumas.

NACIONALINĖ VĒLIAVA (SINGAPŪRO)

- Labai gerai vertinama vėliava
- Reikalavimas įregistruoti laivo savininko bendrovę Singapūre
- Jokių pilietybės ar įgulos sudėties apribojimų
- Atleidimas nuo pelno ir pajamų mokesčių

Dabartinė FSRU INDE vėliava. Perėmus FSRU INDE KN reikėtų steigti įmonę Singapūre.

ATVIRAS REGISTRAS ("PATOGI VĒLIAVA", PVZ., MARŠALO SALŲ)

- Įprasta laivybos praktika – vienas daugiausia registruota dujovežių ir FSRU.
- Nėra reikalavimų dėl įgulos pilietybės, laivo savininko/operatoriaus registracijos šalies
- Labai didelė reputacijos rizika vietos visuomenėje dėl sąsajų su siekiu optimizuoti mokesčius.

Rekomenduojama išorės patarėjų, pirmenybę prioritentinė rinkos dalyviams, tačiau didelė reputacijos rizika vietos bendruomenėje.

LIETUVOS VĒLIAVA: REIKALINGI REGULIAVIMO PAKEITIMAI

SRITIS	REIKALINGI PAKEITIMAI	TEISĖS AKTAI
LAIVYBOS ĮMONĖS REGISTRAVIMO VIETA	Panaikinti reikalavimą pripažinti tik Lietuvoje registruotas laivybos bendroves laivo-saugyklos valdymui.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saugios laivybos įstatymas (SLĮ) 2. Susisiekimo ministerijos įsakymas dėl laivybos vertinimo tvarkos
ĮGULOS SUDĖTIS	<p>Numatyti išimtį taikomą išskirtinai SGD laivui-saugyklai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Panaikinti reikalavimą laivo-saugyklos įgulos pilietybei. 2. Panaikinti lietuvių kalbos privalomą mokėjimą laivo-saugyklos kapitonui ar jo padėjėjui. 	Prekybinės laivybos įstatymas (PLĮ)
ATITIKTIES PROCEDŪROS	Supaprastinti taikomas procedūras	Inicijuoti darbo grupę procedūrų peržiūrai

- Lietuvos vėliava nėra kritinis trukdis registruoti FSRU Lietuvoje, tačiau taikomas reguliavimas turi būti pritaikytas FSRU.
- Sudaryti darbo grupę Lietuvos vėliavos reguliavimo peržiūrai ir reikalingiems pakeitimams atlikti.
- Peržiūrėti teisinį reguliavimą bei parengti būtinų įstatymų ir poįstatyminių aktų pakeitimus.
- Lietuvos vėliavai taikoma Lietuvos darbo teisė - išaugę įgulos kaštai dėl mokesčių bus surinkti į Lietuvos biudžetą.

Rinkos apklausos bei tyrimo išvada

Siekiant valdyti kaštų, technines bei valdymo (incidentų) rizikas, turint vieną laivą bei neturint laivo valdymo patirties, tikslinga samdyti paslaugą iš patyrusio paslaugos teikėjo.

Argumentai dėl FSRU O&M užtikrinimui perkamos paslaugos

EFEKTYVESNI KAŠTAI	Veiklos sąnaudos – įgulos formavimo ir rotavimo patirtis, stipresnė derybinė galia dėl atsarginių dalių ir priežiūros paslaugų užtikrinimo. Nėra naujos laivybos įmonės steigimo išlaidų.
MINIMALI TECHNINĖ IR SAUGUMO RIZIKA	Patikimas, reikiamą patirtį bei gerą veiklos istoriją turintis laivo valdytojas
KOMPETENTINGAS PERSONALAS	Prieiga prie didesnės kompetentingų jūrininkų bazės tarptautiniu mastu. Greičiau užtikrinamas pagrindinių pozicijų pakeičiamumas valdant didelį laivyną.
LAIVO SAVININKO ATSAKOMYBĖ	Nepriklausomai nuo pasirinkto FSRU O&M veiklos užtikrinimo modelio visa atsakomybė tenka laivo savininkui (KN), bet pasidalinama techninė/saugos rizika.
SUTARTIES TERMINAS	Planuojamas sutarties terminas 5 metai sutampa su laivo klasės patikros periodiškumu

NAFTOS PRODUKTŲ TERMINALŲ VEIKLA IR RINKOS POKYČIAI

KN naftos terminalų veikla užtikrina valstybės energetinį saugumą

NAFTOS PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖ

IMPORTAS IR EKSPORTAS

Naftos produktai, žaliavinė nafta ir kiti produktai importuojami ir eksportuojami tanklaiviais bei geležinkeliais, taip pat vežami autocisternomis.

TIEKIMAS JŪRA

Naftos produktai tiekiami perkraunant juos iš geležinkelio cisternų į tanklaivius ir atvirkščiai.

KROVA IR SAUGOJIMAS

Perkraunami naftos produktai sandėliuojami ir saugomi terminalo talpyklose.

TIEKIMAS GELEŽINKELIAIS

Naftos produktai importuojami ir eksportuojami geležinkeliais, transportuojant cisternose.

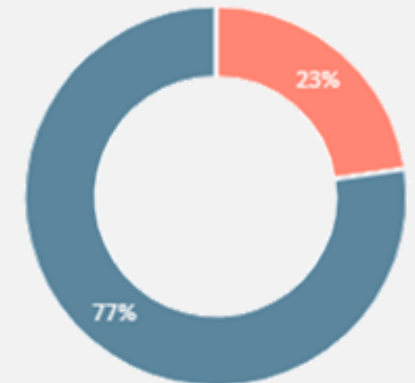

KN Klaipėdos naftos terminalas – strateginis objektas Klaipėdos uoste

- Vienintelis šalies uoste esantis **nepriklausomas terminalas, užtikrinantis kuro importą ir tolimesnį tiekimą šalyje**, į kitas Baltijos valstybes ir kt. kaimynines šalis (Lenkija).
- 2021 m. per KN Klaipėdos naftos terminale esančią **autocisternų aikštelę buvo importuota 1/4 (apie 23 proc.) viso Lietuvoje autotransporte sunaudojamo kuro** (benzino ir dyzelino).
- Vienintelės šalyje esančios **Naftos perdirbimo gamyklos (NPG) strateginis klientas**, pagrindinis jų produkcijos eksporto taškas, taip pat svarbus importuojant žaliavas, reikalingas tolimesnei NPG produktų gamybai.
- Šiuo metu vykdoma **logistinės grandinės schemos analizė dyzelino tiekimui į Ukrainą**, su tikslu sukurti nuolatinį kuro tiekimo kanalą į šią šalį (per Lenkiją).
- KN **Klaipėdos terminalas svarbus vietiniams regiono naftos ir chemijos produktų gamintojams**, eksportuoti jų gaminamą produkciją bei importuojant žaliavas, reikalingos produkcijos gamybai.

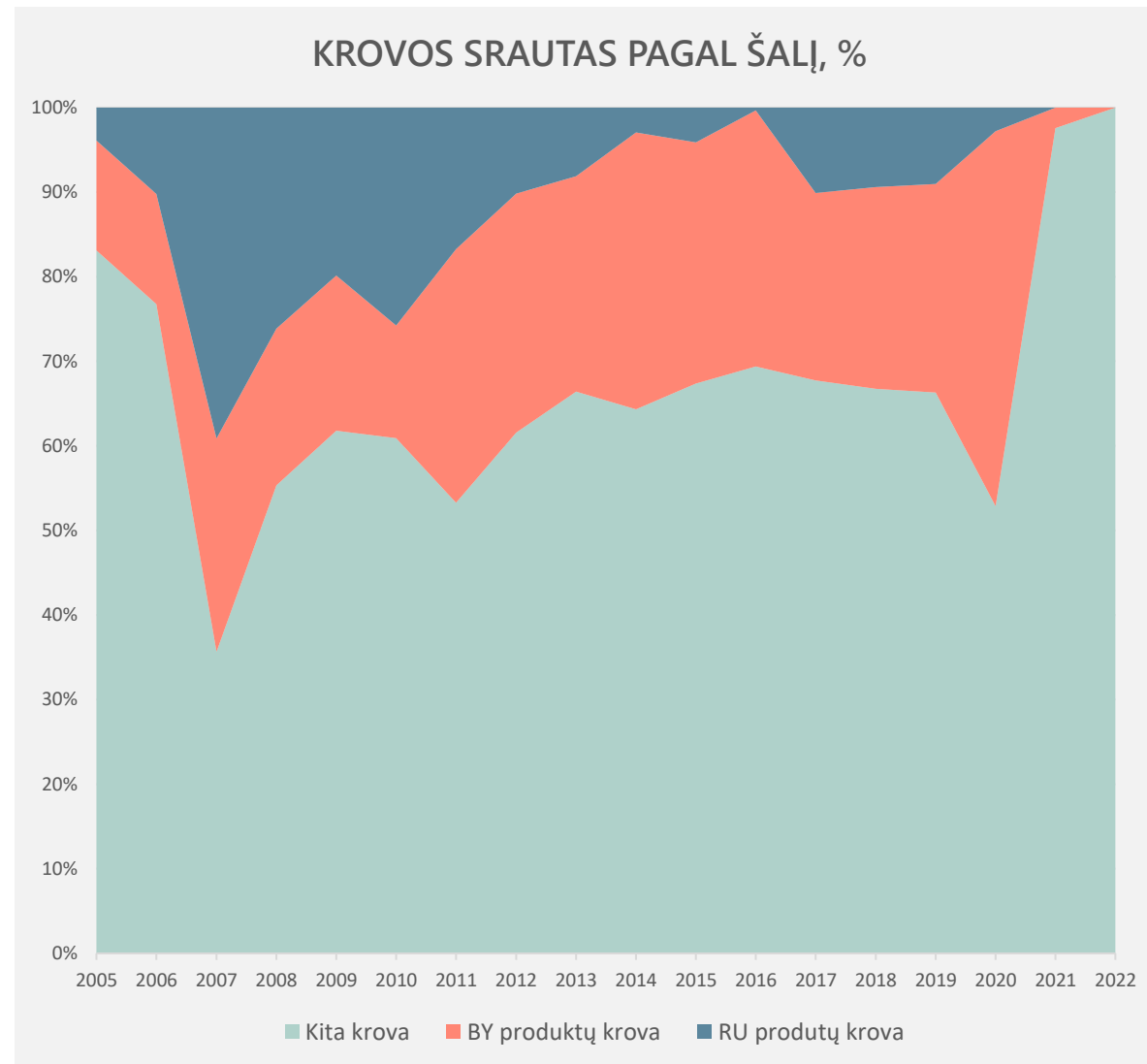

KROVOS KN AUTOCISTERNŲ
AIKŠTELĖJE DALIS BENDRAME
DYZELINO IR BENZINO
SUNAUDOJIME AUTOTRANSPORTE
LT, 20221 M., %

Rinkos pokyčiai ir geopolitiniai veiksniai

- 2021 m. dėl geopolitinių priežasčių **Baltarusija sustabdė tranzitinius naftos produktų srautus** per KN Klaipėdos naftos terminalą.
- Dėl naujai priimtų ir svarstomų ES sankcijų paketo Rusijai, KN **nebekrauna ir rusiškos kilmės naftos produktų**.
- Istoriskai naftos produktų srautai iš rytų vidutiniškai sudarydavo apie **40 proc. visos krovos**.
- Ateityje **nėra tikimasi šių srautų atnaujinimo**.

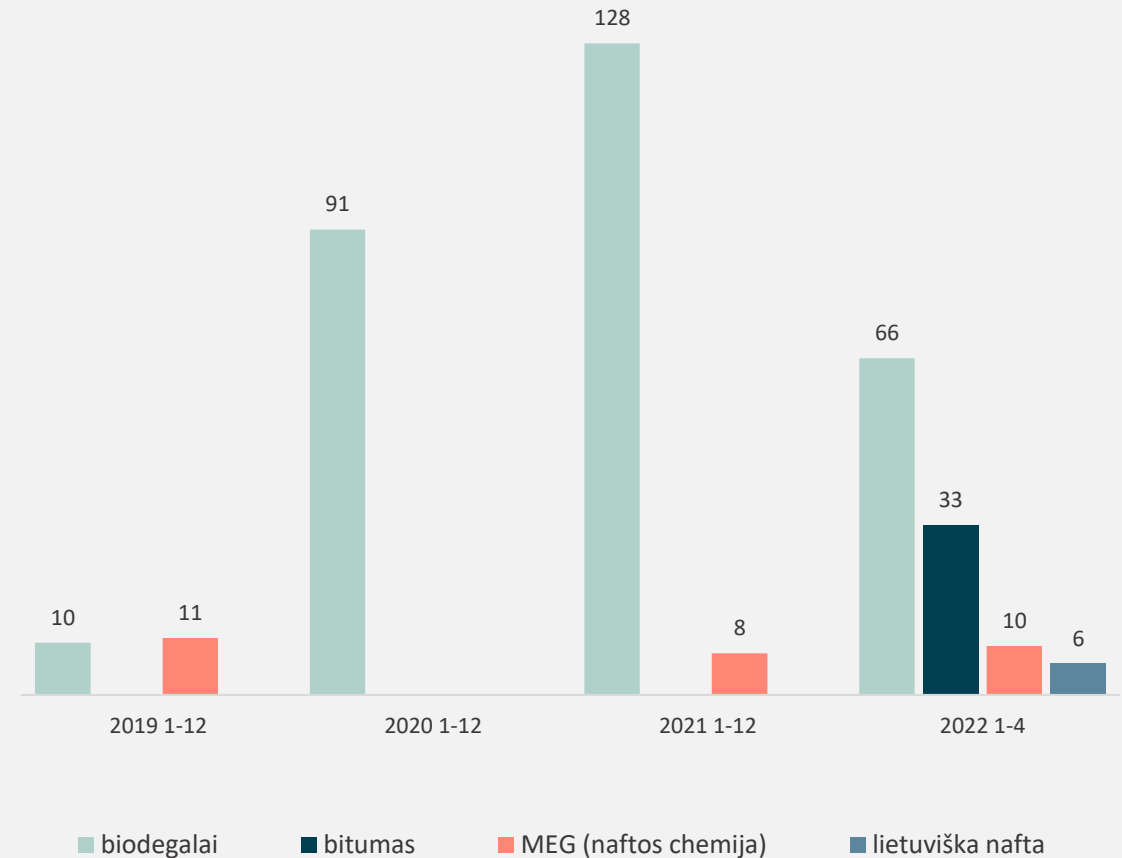

Susitelkėme į plėtrą ir naujų produktų rinkas

Nuo 8 rūšių naftos produktų 2021 m. pradžioje, šiandien kartu su bitumu per KN infrastruktūrą kraunama net 13 skirtingų rūšių naftos ir kt. produktų, kurių tarpe 3 biodegalų rūšys (etanolis, kelių rūšių biodyzelinas (RRME ir HVO)). **Orientuojamės į naujų produktų pritraukimą:**

- Biodegalų produktų krova terminale 2021 m. ženkliai išaugo – per 2021 m. krauta net 40 proc. daugiau biodegalų lyginant su 2020 m.
- KN investavo į modernizaciją ir nuo 2022 m. krauna naują produktą – bitumą.
- Pradėta monoetilenglikolio krova.
- Naujas paslaugų paketas – etanolio denatūravimas, bitumo krova ne tik į laivus, tačiau ir į autotransportą, kas didina lankstumą.
- Naujos krovos kryptys - etanolio eksportas iš Ukrainos, importas į Lietuvą, RRME eksportas/importas.

KITŲ PRODUKTŲ KROVOS AUGIMAS KLAIPĖDOS NAFTOS TERMINALE, KT

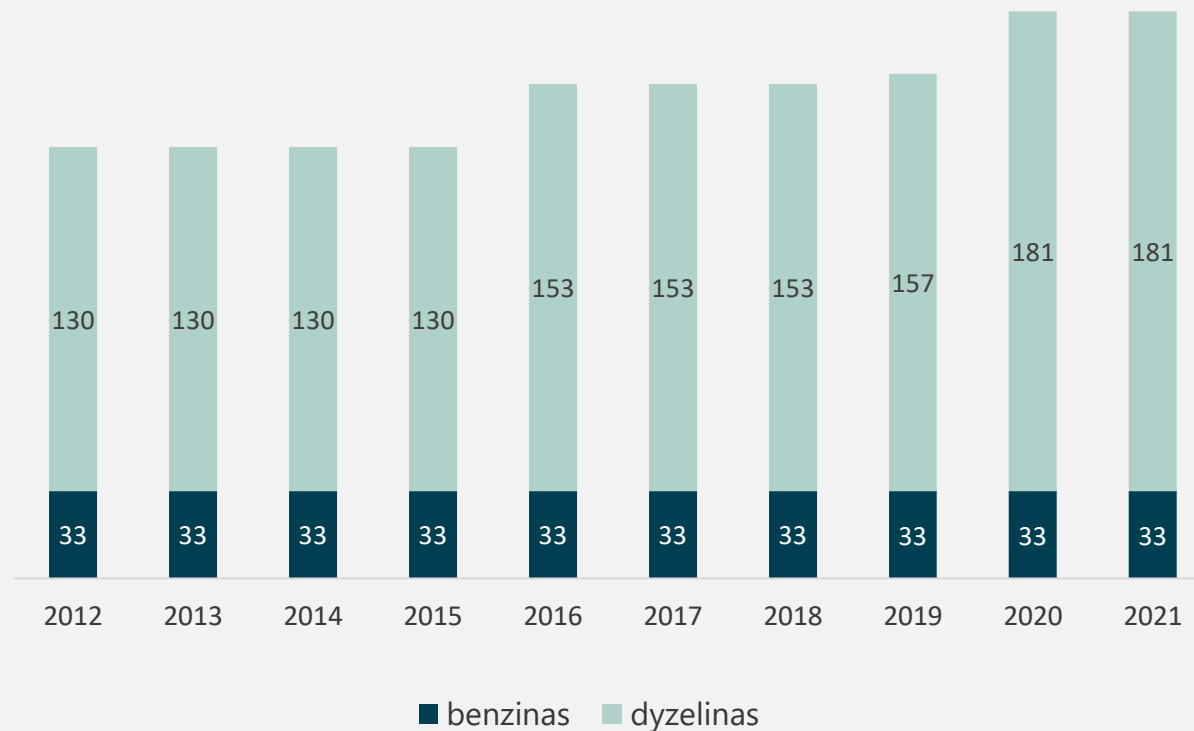

KN SUBAČIAUS NAFTOS TERMINALO STRATEGINĖ REIŠMĖ

- Terminalas pradėtas eksploatuoti 1964 m. Kupiškio r., Subačiaus sen., Kunčių k. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 204, siekiant kuo efektyvesnio valstybės turto valdymo, 2012 m. Subačiaus naftos terminalas perduotas valdyti KN.
- Pagrindinė jo paskirtis – ilgalaikis Lietuvos valstybės naftos produktų (degalų) saugojimas. Terminalas taip pat teikia naftos produktų krovos ir saugojimo paslaugas privatiems klientams ir įmonėms.
- Šiuo metu terminalas saugo valstybės strategines NP atsargas (benzinas, dyzelinas), bei nedidelę dalį privalomųjų atsargų už įpareigojusias įmones, viso apie 214 tūkst. t.

BENDRO SNT SAUGOMO VALSTYBĖS ATSARGŲ
KIEKIO DINAMIKA, TŪKST. T

DĚKOJAME UŽ DĚMESÍ

